

čl. 6). Dotyčná specialní ustanovení obsahují §§ 50—55. zák. ze dne 21. května 1868 č. 46 ř. z.

V. Povinnosti úřední.

Kromě všeobecných povinností úředníků státních (viz příslušný článek), náleží jmenovitě ku povinnostem soudcovských úředníků, aby svým chováním v úřadě i mimo úřad neobjevili se býti nehodnými úcty a důvěry, jichž povolání jejich vyžaduje.

VI. Úřední výkony.

Při sborových soudech má president jednacích kusů resp. práci přiměřeně rozdělovati, jemu přísluší vrchní dozor; zvláště má zkoušeti a vyřizovati stížnosti proti jednotlivým úředníkům podané (§ 60 soud. instr.). §§ 61, 62, 63 soud. instr. upravují úřední výkony soudcovských úředníků sborového soudu, §§ 64—66 kancelářského personálu, § 67 nařizuje, že má býti při sborových soudech jmenován ředitel kanceláře z počtu radů, jemuž přísluší dozor a kontrola nad úředními úkony kancelářského personálu. Okresní soudce má kromě přikázaných úředních úkonů vésti správu a dozor nade všemi soudcovskými pomocnými úředníky jemu podřízenými a kancelářským personálem, jakož i nad úkony jich.

VII. Dovolená.

Představení okresních soudů mohou uděliti svým podřízeným úředníkům a sluhům v jednom roce dovolenou na 14 dní, představení sborových soudů I. stolice svým podřízeným úředníkům dovolenou 4 týdnů a předsedti vrchních soudů a president nejvyšších soudů na 6 týdnů. Udělení dovolené do 4 týdnů okresnímu soudci přísluší presidentu sborového soudu I. stolice (výn. min. sprav. ze dne 3. listopadu 1868 č. 12.847). Presidia vrchních soudů jsou oprávněna představeným sborových soudů I. stolice a okresním soudcům uděliti dovolenou v jednom roce na 6 neděl, a dovolenou podřízených úředníků soudů I. stolice na tuto dobu prodloužiti. Povolení ku cestování do cizozemsku udělují presidenti vrchního zemského soudu (výn. min. sprav. ze dne 7. června 1866 č. 6261 lit. d). Presidenti vrchních soudů mají žádati za dovolenou u ministra spravedlnosti; presidentu nejvyššího soudu udílí dovolenou císař. Veřejní úředníci a funkcionáři zvolení za poslance mají zákonnou dovolenou po dobu vykonávání svého mandátu (§ 8 zák. ze dne 21. prosince 1867 č. 141 ř. z.), rovněž členové říšského soudu, jsou-li zároveň veřejnými úředníky a funkcionáři (§ 5 zák. ze dne 18. dubna 1869 č. 44 ř. z.). Dle zákona nastupuje osvobození od služebních povinností při povolání ku službě vojenské (§ 4 zák. ze dne 22. června 1878 č. 59 ř. z.). Naproti tomu jest třeba povolení dovolené ku vykonávání mandátu ve sněmu zemském (výn. min. sprav. ze dne 31. ledna 1863 č. 582).

VIII. Dohled k soudům (viz tento článek).

IX. Nová jurisdikční norma (zák. ze dne 1. srpna 1895 č. 111 ř. z.) v celku trvá na posavadní soudní organisaci. Jako nové instituce zavedla toliko soudní kancelář (§ 16) a výkonné orgány (§ 17).

Intendance vojenská.

Intendance vojenská spravuje a kontroluje oekonomicko-administrativní službu ve vojště.

I. Organise.

1. Vojenská intendance tvoří pro odbory jí příslušící zvláštní status konkrétní pro vojsko, pro rakouskou a pro uherskou obranu zemskou;

v čele intendantce jest odborný přednosta přidělený říšskému ministerstvu války, kterýž spravuje zároveň oekonomické oddělení tohoto ministerstva.

2. Pořad hodnostní: generální intendant, vojenský vrchní intendant, vojenský intendant a vojenský podintendant.

3. Doplnění vojenské intendantce: Vojenskými podintendanty jmenováni bývají důstojníci vojenští (IX. třídou hodnostní počínaje), kteří absolvovali kurs intendantční; postup od vojenského intendanta do vyšších tříd hodnostních děje se povýšením. Větší potřeba vojenských úředníků intendantčních při mobilisaci kryje se návštěvníky kursu intendantčního, a kromě toho dle možnosti též vojenskými úředníky intendantčními ve výslužbě. V míru zastává službu intendantční 213 úředníků intendantčních ve vojště, 42 v zemské obraně rakouské a 44 v uherské obraně zemské.

II. Obor působnosti.

Intendanci vojenské přísluší:

1. hospodářská správa peněz všech sborů a ústavů, správa hospodářská přírodnin, potravin, náradí stolního, oděvárny, výbroje, vojenského náčiní polního a potřeb jízdeckých, přebytu i s příslušným zařízením a potřeb pro nemocnice, pak

2. řízení veškeré služby správní při pokladnách vojenských, při vojenských zásobárnách a vojenských skladištích ložních, vojenských lékárnách, vojenských ústavech zdravotních, při vojenských oděvárkách, vojenských invalidovnách, samostatných přepravnách vojenských a vojenských věznicích. Administrační kontrola intendantcí záleží v revisi stavu pokladen a zásob materialu všech sborů a ústavů vojenských v jich okrese se nalézajících.

III. Vojenskou službu intendantční obstarává:

1. v říšském ministerstvu války sekce oekonomická, odborné oddělení účetní a v mobilisaci kromě toho ještě válečné oddělení účetní;

2. v rakouském ministerstvu obrany zemské oekonomický odbor zeměbrannecký, který spravován jest úředníky intendantčními;

3. v uherském ministerstvu obrany zemské totéž oddělení;

4. při sborovém velitelství intendantce sborová; při vojenském velitelství v Zadru a při každém velitelství vojenském, jež v mobilisaci vstoupí na místo velitelství sborového, intendantce velitelství; při pěším sborovém velitelství divisním intendantce divisní. Přednosta intendantční jako referent velitelství sborového obstarává všechny záležitosti administrační, jež vyhrazeny jsou tomuto velitelství a jež nenáleží ve vlastní obor působnosti intendantce; on jest též povinen veliteli sborovému přednáseti všechny důležité záležitosti svého úředního oboru jmenovitě záležitosti, jež týkají se hotovosti sborů k boji, a pak válečné hotovosti ústavů vojenských.

IV. Ve případě mobilisace přidají se k obstarávání vojenské služby intendantční armádnímu vrchnímu a každému armádnímu velitelství úředníci intendantční, každému armádnímu generálnímu velitelství armádní generální velitelství intendantční, velitelství pevnostnímu pevnostní intendantce. Přednostou armádního generálního velitelství intendantčního jest generální (vojenský vrchní) intendant, intendantce pevnostní pak vojenský intendant. Intendantce armádního generálního velitelství jest orgánem poslednějšího. V obor působnosti intendantce pevnostní náleží všechny sbory a ústavy posádky pevnostní. Vlastní působnost úřední přednostů intendantčních týká se kontroly účetní, služby likvidační a poukazování peněz

s touto spojených; ve všech ostatních záležitostech jsou výhradně jen referenty svých velitelů.

Intercalare zove se doba od uprázdnění obročí až do opětovného jeho obsazení. Jedná se zde o správu obročí po dobu tohoto uprázdnění, jakož i o užití a zúčtování výtěžků za tuto dobu.

I. Správa.

Jakmile uprázdněno bylo obročí (viz čl. »Obročí«), musí pro ně býti ustanoven ihned správce (prozatimní). Při uprázdnění biskupství volí kapitula, která vede po čas uprázdnění správu diecése, pro vykonávání práv biskupských vikáře. Prelátství řádová bývají spravována podle stanov dotyčného řádu zpravidla priorem jmenem konventu. Při jednoduchých obročích není obyčejně třeba žádné formální správy. Pro obročí duchovních správců ustanovuje biskup administradora. V Rakousku dosazuje obyčejně, bylo-li obročí nějaké uprázdněno smrtí držitele, děkan (vikář) ihned administradora, který prozatimně úřaduje až ku svému potvrzení, po případě až ku dosazení jiného administradora. Toto dosazení předloží se také zemskému úřadu ku potvrzení jmenem náboženského fondu. Pro správu duchovních záležitostí může býti dosazen »duchovní správce« a pro správu důchodů »hospodář« »oconomus«; z praktických důvodů přenáší se však obojí úřad na jednu osobu. Správce může vykonávati vůbec všechna práva a povinnosti, jež náležejí beneficiátovi, nesmí toliko příjem z obročí po čas svého úřadu pokládati za svůj, nýbrž musí z něho počet klásti (bližší pod č. II.), a ve příčině své výživy odkázán jest na služné upravené § 5 zák. ze dne 19. dubna 1885 č. 47 ř. z. viz čl. »Congrua«.

II. Důchody.

Na výnos obročí po dobu jeho neobsazení měl dle dekretalií nárok z části kostel dotyčného beneficia, z části nástupce v toto obročí. Podle novějšího práva církevního měl výnos ten plynouti do papežské komory; tyto předpisy papežů 16. století nebyly však mimo Itálii zachovávány, nýbrž přednost dávána byla právem partikulárním a obyčejovým buď beneficiu neb jeho kostelu, anebo kostelu biskupskému nebo též určitým fondům. V Rakousku plyne následkem dv. d. ze dne 28. října 1783 výnos ten vesměs do náboženského fondu. To bylo stvrzeno též § 59 zák. ze dne 7. května 1874 č. 50 ř. z., při čemž zároveň zrušeny byly výjimky ve prospěch jednotlivých světských korporací (kapitol), aniž by tím dotknuty byly zvláštní poměry spočívající na ustanoveních nadačních (roz. ze dne 8. února 1882 sb. »Budwinski« č. 1293). § 59 cit. zák. byla též zrušena posavadní volnost obročí v době mezitimní při mensa communis zakládající se na dv. d. ze dne 8. února 1771 (nál. spr. s. dv. ze dne 6. prosince 1882 »Budwinski« č. 1581).

III. Za příčinou zjištění důchodů náležejících náboženskému fondu povinen jest správce po uplynutí svého úřadu, t. j. po opětovém obsazení obročí, podati především roční účet o všech příjmech a vydáních týkajících se beneficia jako takového, které se udály během »církevního« roku, do kterého spadá mezitimní správa. Tento t. zv. církevní rok není všude stejný; v Dolních a Horních Rakousích, Solnohradech, Korutanech, Štýrsku, Tyrolích a Vorarlberku trvá od 24. dubna roku jednoho až do 23. dubna incl. roku následujícího; odchylná a velmi spleťitá ustanovení v tomto směru platí pro Čechy, Moravu a Slezsko. Mezitimní správa může však trvati též déle, než po dobu jednoho roku církevního, ku př. od ledna